

בסופו הרי זה מוכיח על השתיקה שבתחילה שהיא לא היתה
משום שרצונו לזכות בהם, והוא דלא צווח עד השתא – ומה שלא
צווח עד עתה, אין זה אלא משום דקבר, כי לא ממו לדי מאי
אצווח – כל עוד לא הגיעה המתנה לידי למה לי לצווח, די לי
שאצווח כאשר אקבל את המתנה ליד.
בריייתא בדין שכיב מרע הנותן מתנה לבמה בני אדם: תנו רבנן,
שכיב מרע שאמר תנו מאתים וזו לפלוני ושלוש מאות וזו לפלוני
וארבע מאות לפלוני, אין אומרים שכל הקודם בשטר הצוואה זוכה
במתנה ראשון, ואם אין בנכסיו כדי לתת לכולם כמו שאמר, כל
הקודם בשטר קודם ליטול, אלא כולם זוכים בשעה אחת, ואם אין
די לכולם כמו שאמר יטול כל אחד בנכסים לפי החלק שכתב לו
הנותן. לפיכך – מאחר ואנו אומרים שאין האחד זוכה קודם
לחבירו אלא כולם זוכים בשעה אחת, לכן אם קודם שקיבלו את
המעות יצא עזיו (על המת) שטר חוב שנתבע לפורעו, גובה הבעל
חוב מבוזקם – מכל מקבלי המתנות, מכל אחד לפי חלקו שקיבל
בנכסים.
אבל אם השכיב מרע אמר, תנו מאתים וזו לפלוני, ואחריו תנו שלש
מאות וזו לפלוני, ואחריו תנו ארבע מאות וזו לפלוני, אומרים שכל
הקודם בשטר זוכה במתנה ראשון. לפיכך – מכיון שכל הקודם
בשטר זוכה ראשון, לכן אם יצא עזיו (על המת) שטר חוב שנתבע
לפורעו, גובה הבעל חוב תחילה מן מקבל מתנה האחרון, ואם אין
לו – לאחרון במעות שקיבל כדי לפרוע את כל החוב גובה הבעל
חוב את מותר החוב משלפניו, ואם אין גם לו כדי לפרוע את
שארית החוב, גובה את מותר החוב משלפני פניו – מהראשון.
בריייתא בדין שכיב מרע הנותן מתנה לבנו בכורו: תנו רבנן
בבריייתא, שכיב מרע – חולה הנוטה למות שאמר תנו מאתים וזו
לפלוני בני בכור בראוי לו, נוטל – נוטל את המאתים וזו במתנה,
ונזקל אף את חלק בכורתו בירושת אביו, שלכך הוסיף בלשונו
ואמר 'בראוי לו' כדי להוסיף לו מאתים וזו מלבד חלק בכורתו. אך
אם אמר תנו מאתים וזו לפלוני בכבורתו ולא אמר 'בראוי לו', אין
כוונתו להוסיף לו אותם מלבד חלק בכורתו אלא שאלו יהיו עבור
בכורתו, ולפיכך ידו של הבכור על העליזה ליטול כפי שירצה, אם
רצה ליטול המאתים וזו, שהם יותר מחלק בכורתו בירושה, נוטל,
ואם רצה ליטול חלק בכורתו, כגון שהיא היתה יותר ממאתים וזו,
נוטל חלק בכבורתו.
וכן הדין לענין כתובת אשתו: ושכיב מרע שאמר תנו מאתים וזו
לפלונית אשתי בראוי לה, נוטלת – נוטלת את המאתים וזו שזהו
כשיעור כתובת בתולה, ונוטלת אף את כתובתה. ואם אמר תנו
מאתים וזו לפלונית אשתי בכתובתה,

בבא – רבי יוחנן דיבר בציון מעיקרא – במקרה שמיד בתחילה
כשנסר לו את השטר הוא צווח שאינו רוצה לזכות במתנה,
ומכיון שאין מזכין לאדם בעל כרחו, לא קנה. ובבא – ושמואל
דיבר בשותק מעיקרא ולבסוף צווח – במקרה שבתחילה כשנסר
לו השטר הוא שתק, ואחר כך הוא צווח שאינו רוצה לזכות
במתנה, ומכיון שכבר זכה בה משעה ששתק, שוב אינו יכול לחזור
בו עתה ולומר שאינו רוצה לזכות בה.
מקרה שלישי שבו נחלקו תנאים בבריייתא אם קנה או לא: אמר רב
נחמן בר יצחק, ובאופן שזיכה לו את המתנה על ידי אדם אחר
בפניו, ושתק המקבל כשנסר השטר לאחר, ולבסוף – כשבאו
למסור לו את השטר צווח שאינו רוצה את המתנה, באנו למחלוקת
רבן שמעון בן גמליאל ורבן אם קנה או לא. דתניא בבריייתא, חולה
הנוטה למות הופת בשטר שנקטיו יתנו במתנה לאדם אחר, והיו
בהו – בין שאר הנכסים עבדים, ואמר הלה – המקבל, אי אפשרי בהו
– איני רוצה לזכות בהם כדי שלא אצטרך לוונם, אם היה רבן השני
(מקבל המתנה) בהו, הרי אלו אובדן בתרופה מכח רבן השני, כיון
שודאי הוא זכה גם בהם ולא הועיל מה שאמר 'אי אפשרי בהו',
והרי הן עבדיו. זו היא דעת תנא קמא. רבן שמעון בן גמליאל אומר,
בין שאמר הלה – המקבל, אי אפשרי בהו, כבר נבו בהו הדין של
נותן המתנה, כלומר, הועילה לו אמירתו שלא יזכה בהם, ואם
יורשי הנותן ישראלים הם, אין העבדים אוכלים בתרומה.
והיון קה – בני הישיבה תמחו בדברי ברייתא זו, וכי תנא קמא
סובר שקנה העבדים אפילו באופן שעומד בצוה, הרי הוא אינו
רוצה לזכות במתנה, והיכן מצינו שאדם זוכה בעל כרחו במתנה.
אלא אמר רבא, ואיתיקא – ויש אומרים שאמר זאת רבי יוחנן, כך
יש לבאר את הבריייתא. באופן שהמקבל צווח מעיקרו – מתחילה,
שמיד כשנתן לו הנותן את השטר צווח המקבל שאינו רוצה לזכות
בעבדים, דכילי עלמא לא פליגי דלא קני, משום שאין לו לזכות
בעל כרחו. ובאופן שמתחילה כשנסר לו את השטר הוא שתק
ולבסוף צווח שאינו רוצה לזכות בהו, דכילי עלמא לא פליגי דקני,
כיון שאינו יכול לחזור בו משכבר זכה בהם. כי פליגי – ולא נחלקו
אלא, כשזיכה לו את העבדים על ידי אדם אחר, והמקבל שתק
מתחילה כשנסר השטר לאותו אחר, ולבסוף – כשבאו למסור לו
את השטר צווח שאינו רוצה את המתנה. דתנא קמא קבר,
מחשתיק קניניה – מזה שהמקבל שתק בתחילה יש לנו להבין
שהתרצה לזכות בעבדים, והוא דקא צווח – ומה שאחר כך הוא
צווח, מהדר הוא דקא הדר ביה – אין זה אלא משום שרצונו עתה
לחזור בו מהקנין, ושוב אינו יכול לחזור בו אחרי שכבר זכה בהם.
ורבן שמעון בן גמליאל קבר, הוכיח סופו על תחלתו – מה שצווח

המשך מעמוד הקודם

משביעות רצון, הנה ליתר שאת יציע הענין לפני שלשה מבניי מידידיו, ובכח הרבים יפסקו הענין לטוב
בטוב הנראה והנגלה ובפרט שגם מצוה כבוד בדבר כמו שכותב. ואולי כדאי יותר לנסוע לא בתור ב"כ
מאיזה מפלגה שתהי, שאף שבהנוגע אליו זהו מעלה, אבל בהנוגע להנמצאים שם, צ"ע בזה, משא"כ
כשנוסע כאיש פרטי. כן מובן שצריך לשאול את קרוביו שם באם נראה להם דבר הנסיעה בכלל.

אף שכבר כתבתי כו"כ פעמים אבל לא הגיע עדיין למספר המאה כדור"ל, לכן שונה הנני
עוה"פ, שמצער וגם מתמיה יחסו לענין שידוכין וכמ"ש בכגון דא לא, שגישה לכל הענין יכולה להיות
בשני אופנים, א) שיש ברירה להן או ללאו, ועכ"פ לדחות לעוד זמן ועוד זמן, ובמילא בוחרים במה שנוח
יותר, ב) שהדבר מוכרח להעשות ובהקדם, והבחירה היא רק בהנוגע באיזה אופן להגשים הדבר תיכף
ממש. ואחרי בקשת סליחתו כנראה שהוחלט אצלו לע"ע האופן הראשון, ומזה באו כל ההסתבכות.

וכיון שז"ע באנו מחג השבועות זמן מתן תורתנו, עלי' נאמר חרות על הלחות, א"ת חרות אלא
חירות, חירות מכל ענינים המבלבלים, הנה יה"ר שיבשר טוב בטוב הנראה והנגלה בכל האמור.

בברכה לבשו"ט.

בשטר מה ששומעים אלא אם כן מכירים. וְהַכְּמִים אֲמִירִים, בּוֹתְבִין
העדים אף שאין מכירים. וְאַף רַבִּי מֵאִיר לֹא אָמַר שֶׁמַּעֲיָקָר הָדִין אֵין
כותבים, אֲלָא מְשֻׁם שֶׁהוּא חוֹשֵׁשׁ לְבִית דִּין מוֹעֵין שֶׁלָּא יִדְעוּ הַלְכָּה
זו שכותבים אף על פי שאין מכירים, ויסברו שהעדים כתבו רק
לאחר שהכירו שדבריו אמת ולא יצריכו את הירוש להביא ראיה.
אך אם לא משום בית דין טועים, אף רבי מאיר היה מודה לחכמים
שכותבים, משום שאין לשכיב מרע פנאי לתבוע את המנה
מהלוח. הגמרא מביאה פסק הלכה בדין זה: אָמַר רַב דִּימִי מִנְהֶרְדֵּינָא,
הַלְבָּתָּא, אֵין חוֹשְׁשִׁין לְבִית דִּין מוֹעֵין, ולכן כותבים העדים אף על
פי שאינם מכירים אם דברי השכיב מרע אמת.
שואלת הגמרא: וּמֵאִי שָׂנְאֵה דִּין זֶה גְבִי עֲדִים הַשּׁוֹמְעִים צוּוֹת שֶׁכִּיב
מרע שנפסקה ההלכה שאין חוששים לבית דין טועים מִדְּרָבָּא –
מדניו של רבא, דְּאָמַר רַבָּא, יָבֵם ויבמה הבאים לבית דין לעשות
חליצה, אֵין חוֹלְצִין אֲלָא אִם בֵּן מִכִּירִין שׁוֹ יבמתו של זה. וְכֵן אֵין
מְסַמְּנִין – בית דין לא עושה סדר מיאון לקטנה הממאנת בבעלה
אֲלָא אִם בֵּן מִכִּירִין שׁוֹ אשתו של זה. ומכיון שאין חולצין וממאנן
אלא אם כן בית דין מכירין, לְפִיכָּה, עֲדִים שְׂרָאוּ אֵת הַחֲלִיצָה או
את המיאון בבית דין, בּוֹתְבִין לֵה גָט ו–שטר חֲלִיצָה וְגַם מֵיאוֹן,
וכותבין בו 'ראינו פלונית שחלצה או מיאנה מפלוני בפני בית דין'
כדי להתירה להינשא לאחר על פי שטר זה, וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין
העדים מְכִירִין אותם, שהרי ודאי בית דין הכיר, שאם לא הכיר
לא היה עושה להם סדר חליצה ומיאון.
(מסיימת הגמרא את שאלתה: מֵאִי מְסַמְּנֵה שֶׁל רַבָּא שְׁסוּבֵר שֶׁאֵין
בית דין חולצין וממאנן אלא אם כן מכירים, לֹא – האם לא)
מְשֻׁם דְּחוֹשְׁשִׁין לְבִית דִּין מוֹעֵין, שאם תאמר שבית דין חולצין
אפילו שאין מכירים, יֵשׁ לַחוּשׁ שֶׁמֶּא בֵּית דִּין הַשֵּׁנִי יִשְׁאֹוה בלי
בדיקה, כִּי יִטְעוּ לומר שבית דין הראשון ודאי לא חלץ לה אם לא
שהכירו שזהו יבמה, ולא ידעו הלכה זו שחולצין אף על פי שאין
מכירים. ואם כן, שואלת הגמרא, גַּם לַעֲנִין שְׁכִיב מֵרַע יֵשׁ לָנוּ
לחוש לבית דין טועים, ומדוע אמר רבי דמי הלכה שכותבים
העדים את דברי השכיב מרע אף על פי שאין מכירים.
משיבה הגמרא: לֹא, מֵה שֶׁפֶּסֶק רַבָּא גְבִי חֲלִיצָה וּמֵיאוֹן שֶׁאֵין
חולצין אלא אם כן מכירים אינו משום שסובר שבכל מקום
חוששים לבית דין טועים, אלא דווקא בזאת, מְשֻׁם דְּבֵית דִּינָא
בְּתֵר בֵּית דִּינָא לֹא דִּינִין – בית דין שני הבא אחר בית דין ראשון
אינו מדייק, כיון שיש לחוש שהבית דין השני יאמר, ודאי הבית דין
הראשון לא היה חולץ להם אלא אם כן היה מדקדק בדבר
ומכירים. אבל בֵּית דִּינָא בְּתֵר עֲדִים דִּינִין – בית דין הבא אחר עדים,
ודאי שהוא מדייק לברר הדבר היטב, ואינו טועה לומר על העדים
שודאי לא היו כותבים שטר אלא אם כן הכירו, לכך פסק רבי דמי
גבי שכיב מרע שהעדים כותבים בשטר את מה שראו אף על פי
שאינם מכירים.

משנה

במשנה לעיל (קלח) נתבאר, שהכותב נכסיו לבנו לאחר מותו, מקנה
הוא לבנו את גוף הנכסים מהיום, ואת הפירות שיעשו הנכסים,
לאחר מיתתו. כהמשך לאותה משנה מבארת משנתנו את זכות
האב בפירות התלושים והמחבורים שבנכסים אלו.
הָאֵב שֶׁכָּתַב אֶת נִכְסָיו לִבְנוֹ לֵאחֹר מוֹתוֹ, תּוֹלֵשׁ אֶת הַפִּירוֹת
המחבורים לקרקע וּמֵאֲחֵל אותם בחייו לְכָל מִי שֶׁרָצָה, שהרי לא
הקנה לבנו פירות אלא לאחר מותו. וְכֵה שְׁהִינִת תְּלוּשׁ לֵאחֹר מוֹתוֹ,
הֲרִי הוּא שֶׁל הַיּוֹרְשִׁין כּוֹלֵם, ולא של מקבל המתנה בלבד.

גמרא

שנינו במשנה, 'ומה שהניח תלוש הרי הוא של הירושין', מדייקת
הגמרא: תְּלוּשׁ אֵין, מְחוּבָּר לֹא – דווקא מה שהניח האב תלוש הרי
הוא של הירושין, אבל מה שהניח מחובר הרי הוא של הבן מקבל
המתנה, שהמחובר הוא כגוף הקרקע שהקנה לו לאחר מיתתו,

יָדָה עַל הָעֵלְיוֹנָה, אִם (רצה) [בְּרָתָה] לִטּוֹל אֶת הַמֵּאֲתִים זֶה נִשְׁלָתָה,
ואם (רצה) [בְּרָתָה] לִטּוֹל אֶת כְּתוּבָתָהּ שֶׁהִיא יוֹתֵר מִמֵּאֲתִים זֶה
נִשְׁלָתָה אֶת כְּתוּבָתָהּ.
וכן לענין פירעון חוב: וְשֹׁכֵיב מֵרַע שֶׁאָמַר תִּנּוּ מֵאֲתִים זֶה לְפִלּוֹנִי בְּעַל
חֻבִּי כְּרָאוֹי לוֹ, נִשְׁלָתָה לַמֵּאֲתִים זֶה, וְנִשְׁלָתָה אִף אֶת חֻבּוֹ. וְאִם אָמַר
תִּנּוּ מֵאֲתִים זֶה לְפִלּוֹנִי כְּחֻבּוֹ, נִשְׁלָתָה כְּחֻבּוֹ – לַצּוֹרֵךְ פִּירְעוֹן חֻבּוֹ.
הַגְּמָרָה מְבַרֵּר אֶת הַדִּין שֶׁשֵּׁנִינוּ לְגַבִּי בַּעַל חוֹב. מְקַשָּׁה הַגְּמָרָה:
וְכִי מְשֻׁם דְּאָמַר תִּנּוּ מֵאֲתִים זֶה לְפִלּוֹנִי בְּעַל חֻבִּי 'כְּרָאוֹי לוֹ', לִכְךָ
נִשְׁלָתָה וְנִשְׁלָתָה אֶת חֻבּוֹ, וְדִלְמָה 'כְּרָאוֹי לוֹ' כְּחֻבּוֹ 'קָאָמַר – שֶׁמֶּא
כוֹוֹנָתוֹ לומר שיתנו לו מֵאֲתִים זֶה כְּרָאוֹי לוֹ מְשֻׁם חֻבּוֹ, וּמִדּוּעַ
נִטְלָה מֵאֲתִים זֶה מִלְבַּד חֻבּוֹ.
מִתַּרְצַת הַגְּמָרָה: אָמַר רַב נָחֻם, אָמַר לִי הוֹנָא, הָא מִנִּי – מִיָּהוּ
הַשּׁוֹנֵה בְּרִייתָא זֶה, רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה, דְּרִינִין לִישְׁנָא וְתִירָא – שֶׁהוּא
מְדִיִּיק לִשְׁוֹן יִתִּירָה שִׁישׁ בְּדַבְרֵי הַמוֹכֵר או הַנוֹתֵן דָּבָר לַחֲבִירוֹ. דְּתִנּוּ
בְּמִשְׁנֵה (לעיל דף טו), הַמוֹכֵר בֵּית לַחֲבִירוֹ לֹא מִכֵּר לוֹ אֶת הַדְּבָרִים
שֶׁאֵינֶם בְּכָלֵל הַבֵּית, וְכֵן לֹא מִכֵּר אֶת הַבֵּית שֶׁבַחֲצֵר הַבֵּית וְלֹא אֶת
הַדּוֹת, כִּיֹּן שֶׁתִּשְׁמִישׁ הוּא דָּבָר בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ וְלֹא כַּחֲלָק מִהַבֵּית,
וְאַף עַל פִּי שֶׁבְּתָב לוֹ (–הַמוֹכֵר לְקוֹנָה) בְּשֹׁטֵר הַמְכִּירָה שֶׁמוֹכֵר לוֹ
עוֹמֶקָא וְיוֹמָא – אֶת הַעוֹמֶק שֶׁמִּתַּחַת לְבֵית וְאֶת הַגּוֹבָה שֶׁמִּעַל
הַבֵּית, אֵין אֵלּוֹ בְּכָלֵל, וְכִיֹּן שֶׁהַבּוֹר וְהַדּוֹת נִשְׁאָרִים שִׁיכִים לַמוֹכֵר,
צָרִיךְ הַמוֹכֵר לִיקָח לוֹ – לְקוֹנֵת לַעֲצָמוֹ דְּרָךְ כְּדִי שִׁיכּוֹל הַלְגִּיעַ
אֵלֵיהֶם, מְשֻׁם שֶׁהַמוֹכֵר, בְּעֵין יָפָה הוּא מוֹכֵר, וּבְשֹׁמֵכֵר אֶת הַבֵּית
מִכֵּר אֵין כּוֹלֵל וְלֹא שִׁיר לַעֲצָמוֹ דְּרָךְ לַבּוֹר וְדָבָר, דְּרָבִי רַבִּי עֲקִיבָא.
וְהַכְּמִים אֲמִירִים, אֵין צָרִיךְ הַמוֹכֵר לִיקָח לוֹ דְּרָךְ, מְשֻׁם שֶׁמוֹכֵר בְּעֵין
רְעָה הוּא מוֹכֵר, וּמִתַּחֲלִילָה כְּשֶׁמִּכֵּר אֶת הַבֵּית לְלוֹקֵחַ שִׁיר לַעֲצָמוֹ
דְּרָךְ לַבּוֹר וְדוֹתוֹ.
מוֹסִיפָה הַמִּשְׁנָה: וּמִדָּה רַבִּי עֲקִיבָא לַחֲכָמִים, בְּזִמְנִי שֶׁאָמַר לוֹ הַמוֹכֵר
וְכַתָּב לִי בְּשֹׁטֵר 'הֲרִינִי מוֹכֵר לָךְ עוֹמֶקָא וְיוֹמָא חֻי' מֵאֵלּוֹ (–בור
וְדוֹת) – שְׁבֹאפוֹן זֶה אֵינוֹ צָרִיךְ לִיקָח לוֹ דְּרָךְ, וְהַטַּעַם, כִּיֹּן שֶׁהַמוֹכֵר
לֹא הִיָּךְ צָרִיךְ לומר 'חֻי' מֵאֵלּוֹ, שֶׁהֵרֵם גַּם אִם לֹא הִיָּךְ אוֹמֵר כֵּן אֵין
הַבּוֹר וְהַדּוֹת מְכֻרִים בְּכָלֵל הַבֵּית, וְכִיֹּן שֶׁהוֹסִיף בְּדִיבּוּרוֹ דָּבָר שֶׁלֹּא
לַצּוֹרֵךְ, אוֹמְרִים אָנוּ שֶׁכוֹוֹנָתוֹ לַהוֹסִיף וְלִשְׁיִיר לַעֲצָמוֹ דְּרָךְ לַבּוֹר
וְדוֹתוֹ. אֲלָמָּה – מְדַבְּרִי רַבִּי עֲקִיבָא אֵלּוֹ מוֹכֵה, דְּכִיֹּן דִּלֹּא הִיָּךְ
הַמוֹכֵר צָרִיךְ לומר לִשְׁוֹן כֹּל שֶׁהִיא וְקָאָמַר – וְהוּא כֵּן אָמַר, לְמַפְּנִי
מִלְּתָא קָאָתִי – לַהוֹסִיף דְּבָרִים הוּא בֹא. הָכָא נִמִּי בְּבִרְייתָא שֶׁל
שְׁכִיב מֵרַע, בְּכִיֹּן דִּלֹּא הִיָּךְ צָרִיךְ הַשְׁכִּיב מֵרַע לומר לִשְׁוֹן 'כְּרָאוֹי
לוֹ', שֶׁהֵרֵם אִם אֵין יֹאמֵר 'תִּנּוּ מֵאֲתִים זֶה לְפִלּוֹנִי בְּעַל חֻבִּי' צָרִיכִים
לִיתֵן לוֹ כֵּן עֲבוֹר חֻבּוֹ, וְקָאָמַר – וְהוּא כֵּן אָמַר 'כְּרָאוֹי לוֹ', לְמַפְּנִי
מִלְּתָא קָאָתִי – לַהוֹסִיף דְּבָרִים הוּא בֹא, וְכוֹוֹנָתוֹ שִׁיתֵּנוּ לַבְּעַל
חֻבּוֹ מֵאֲתִים זֶה כְּרָאוֹי לוֹ מִלְבַּד חֻבּוֹ.
בְּרִייתָא נִוּסַפְתָּ בְּעֵינִי דְּבָרֵי שְׁכִיב מֵרַע: תִּנּוּ רַבָּנִי, שְׁכִיב מֵרַע שֶׁאָמַר
מִנָּה ו–מֵאֵה זֶה יֵשׁ לִי אֲצֵל פִּלּוֹנִי שֶׁחִיבִי לִי, הָעֲדִים שֶׁשִּׁמְעוּ דְּבָרָיו
בּוֹתְבִין בְּשֹׁטֵר אֶת מֵה שֶׁשִּׁמְעוּ, 'פִּלּוֹנִי שְׁכִיב מֵרַע אָמַר שֶׁפִּלּוֹנִי חִיב
לוֹ מִנָּה, וְכֵה שֶׁשִּׁמְעֵנוּ כְּתַבְנוּ וְחַתְּמֵנוּ, וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְכִירִין אֶת
אוֹתוֹ פִּלּוֹנִי וְאִם אָבִן חִיבִי לוֹ מִנָּה אוֹ לֹא. וּמִכִּיֹּן שֶׁחֲכָמִים נִתְּנוּ
רְשׁוֹת לַעֲדִים לְכַתּוֹב אֶת מֵה שֶׁשִּׁמְעוּ אֲפִילוֹ אֵינֶם יוֹדְעִים אִם זֶה
אִמֵּת אוֹ שֶׁקֶר, לְפִיכָּה, בְּשִׁהּוּא גּוֹבָה – כְּשִׁיבּוֹא הַיּוֹרֵשׁ לַגְּבוּת אֶת
הַמִּנָּה מֵאוֹתוֹ פִּלּוֹנִי, צָרִיךְ הַיּוֹרֵשׁ לְהִבָּי רֵאָיָה בְּעֲדִים שֶׁאָבִן אוֹתוֹ
פִּלּוֹנִי הִיָּךְ חִיבִי לַאֲבִיו מִנָּה, וְכֵה שֶׁיִּבְיָא עֲדִים עַל כֵּךְ אֵינוֹ יִכּוֹל
לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ כֹלֵם עַל פִּי מֵה שֶׁכָּתְבוּ הָעֲדִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּשֹׁטֵר,
דְּרָבִי רַבִּי מֵאִיר.
וְהַכְּמִים אֲמִירִים, אֵין הָעֲדִים בּוֹתְבִין אֲלָא אִם בֵּן מִכִּירִין שֶׁדְּבָרָיו
נִשְׁלָתָה, שִׁדְּעוּ בְּבִירוֹר שֶׁאָבִן פִּלּוֹנִי חִיב לוֹ מִנָּה. וְהַטַּעַם,
כִּיֹּן שֶׁחוֹשְׁשִׁים לְבֵית דִּין טוֹעִין, שֶׁמֶּא יִבּוֹאוּ בֵּית דִּין לְהוֹצִיא מִנָּה
מֵאוֹתוֹ פִּלּוֹנִי עַל פִּי שֹׁטֵר זֶה בִּלָּא שִׁיבְרָרו תַּחֲלִילָה אִם דְּבָרֵי הַשְׁכִּיב
מֵרַע אִמֵּת. וּמִכִּיֹּן שֶׁאֵין הָעֲדִים כּוֹתְבִים אֵלּא אִם יוֹדְעִים שִׁישׁ
אִמֵּת בְּדַבְּרָיו, לְפִיכָּה, בְּשִׁהּוּא גּוֹבָה הַיּוֹרֵשׁ אֶת הַמִּנָּה מֵאוֹתוֹ פִּלּוֹנִי,
אֵין צָרִיךְ לְהִבָּי רֵאָיָה אַחֲרָה, אֵלּא עַל יְדֵי שֹׁטֵר זֶה בִּלְבַד גּוֹבָה
מִמֶּנּוּ אֶת הַמִּנָּה.
הַגְּמָרָה מְבִיאָה גִּירְסָא שׁוֹנֵה בְּמַחֲלוֹקֶת רַבִּי מֵאִיר וְחֲכָמִים: אָמַר רַב
נָחֻם, אָמַר לִי הוֹנָא, תִּנּוּ, רַבִּי מֵאִיר אֲמַר, אֵין הָעֲדִים בּוֹתְבִין